

Soukromá střední zdravotnická škola Mělník, o.p.s.

Název vyučovacího předmětu: **Ošetřovatelství v chirurgii**

Celkový počet vyučovacích hodin: 59

Školní vzdělávací program: **Praktická sestra**

Kód a název oboru vzdělání: **Praktická sestra 53-41-M/03**

Délka a forma studia: **čtyřleté denní studium**

Stupeň vzdělání: **střední vzdělání s maturitní zkouškou**

Datum platnosti vzdělávacího programu: **od 1. září 2019**

Název předmětu	Ošetřovatelství v chirurgii				
	1.	2.	3.	4.	Celkem
Ročník					
Počet hodin týdně			1	2	2
Počet hodin celkem			32	54	86

Pojetí vyučovacího předmětu:

Obecný cíl předmětu:

Obecným cílem předmětu kapitoly z chirurgie je seznámit žáky se základy obecné a speciální chirurgie, s chirurgickými obory a pracovišti, jimi poskytovanou zdravotnickou péčí a návazností na další specializované obory. Získané teoretické poznatky vytvoří základ pro pochopení a osvojení zásad realizace ošetřovatelské péče v chirurgických oborech.

Zvláštní pozornost je třeba věnovat porozumění odborné lékařské terminologii, pochopení podstaty onemocnění, léčebného, diagnostického postupu a zároveň schopnosti žáka stručně, srozumitelně a obsahově správně lékařský termín/postup vysvětlit.

Předmět Ošetřovatelství v chirurgii spoluutváří s ostatními předměty všeobecný charakter oboru zdravotnický asistent.

Charakteristika učiva:

Předmět Ošetřovatelství v chirurgii je zařazen do výuky ve 3. a 4. ročníku, v rozsahu 1 vyučovací hodiny týdně ve 3. ročníku a 2 vyučovacích hodin ve 4. ročníku (tj. 86 hodin celkem). Svým obsahem se řadí mezi předměty odborné. Vstupními předpoklady žáka jsou vědomosti a dovednosti získané v předmětech předcházejících ročníků, především somatologii, patologii, klinické propedeutice, ošetřovatelství, první pomoci, chemii, fyzice, biologii, základech epidemiologie a hygieny.

Tématické celky jsou řazeny od obecného – historický vývoj a diferenciacie oboru, vyšetřovací metody, operační trakt, základy anestézie, ke speciálnímu – charakteristika a zaměření jednotlivých chirurgických disciplín (chirurgie břicha, traumatologie a ortopedie, cévní chirurgie, chirurgie hlavy a páteře, kardiologie, urologie, transplantace). Tématický obsah předmětu by měl být v kongruenci s tématy vyučovanými v předmětu ošetřovatelství – ošetřovatelská péče v chirurgických oborech, pro který vytváří předmět Ošetřovatelství v chirurgii medicínský základ.

Při konkretizaci jednotlivých učebních témat je žádoucí spolupracovat s vyučujícími souběžně vyučovaných a navazujících odborných předmětů (např. ošetřovatelství ve vnitřním

lékařství, ošetrovatelství a v ošetrovatelské péči), které se s ošetrovatelstvím v chirurgii svým obsahem doplňují nebo na ně navazují.

Didaktické pojetí výuky:

Výuka předmětu je teoretická, s maximálním využitím metod názorně demonstračních a aktivizujících. Při realizaci výuky je vhodné:

- procvičovat a doplňovat znalost anatomie a fyziologie lidského těla (včetně odborné terminologie) s využitím obrazů, modelů, samostatné či skupinové práce žáků (nákresy orgánů, doplňování, přiřazování názvů apod.)
- v rámci motivace uvádět souvislosti mezi vědomostmi a dovednostmi již získanými, plánovaným tématem učiva a zejména praktickým využitím
- frontální výuku podporovat a doplňovat využíváním IKT (internet, dynamická, statická projekce reálných či schematických obrazů, prezentace PowerPoint apod.) a dalších názorně demonstračních pomůcek
- při výkladu využívat a porovnávat životní zkušenosti žáků, vést žáky na základě dosavadního poznání k vyvozování vlastních závěrů, divergentnímu a kritickému myšlení (např. formou diskuze, brainstormingu)
- výklad doplňovat příklady z praxe (slovně, audiovizuální technikou), demonstrací reálných nástrojů, přístrojů, pomůcek

Hodnocení výsledků žáků:

Žáci jsou hodnoceni v souladu s platným klasifikačním řádem školy. Při hodnocení výsledků učení se zaměřit na:

- hloubku porozumění látce
- využívání mezipředmětových vztahů
- aplikaci poznatků při řešení problémů
- uplatňování odborné terminologie

Metody hodnocení:

- písemné testy po probrání určitých tématických celků
- průběžné ústní zkoušení
- sebehodnocení žáka
- vzájemné hodnocení žáků při prezentaci výsledků práce

Mezipředmětové vztahy:

Předmět navazuje a využívá poznatky získané zejména v:

- somatologii SOM
- klinické propedeutice KP
- patologii PAT
- první pomoci PP
- ošetrovatelství OSE
- Biologie BIO

Předmět doplňuje nebo vytváří teoretický základ pro:

- Ošetrovatelství ve vnitřním lékařství
- ošetrovatelství – ošetrovatelská péče v chirurgických oborech
- ošetřování nemocných OSN

Přínos předmětu k rozvoji klíčových kompetencí, průřezových témat a mezipředmětových vztahů

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení:

žák má pozitivní vztah k osvojování si poznatků a motivaci k dalšímu a kontinuálnímu vzdělávání, ovládá techniky učení a využívá různé informační zdroje

2. Kompetence k řešení problémů

žák rozumí odborné terminologii a pracovním pokynům v písemné a ústní formě, uplatňuje medicínské znalosti při realizaci ošetrovatelské péče, spolupracuje v rámci týmového řešení problémů

3. Kompetence komunikativní tzn. žák komunikuje a diskutuje na odborné úrovni, formuluje a obhajuje své názory a postoje, objasní odborné pojmy, léčebné a diagnostické postupy, dodržuje jazykové a stylistické normy a odbornou terminologii v písemné a ústní formě

4. Kompetence personální a sociální tzn. žák využívá získané znalosti při zařazování do zdravotnického týmu chirurgických oborů, při adaptaci na specifické pracovní prostředí

5. Občanské kompetence a kulturní povědomí tzn. žák jedná odpovědně ve vlastním a veřejném zájmu v souladu s morálními principy a respektováním práv a osobnosti člověka, uznává hodnotu života

6. Kompetence k pracovnímu uplatnění tzn. žák má odpovědný postoj ke vzdělávání a vlastní profesní budoucnosti, má přehled o možnostech uplatnění v chirurgických oborech

7. Kompetence využívat prostředky IKT a pracovat s informacemi, tzn. žák vyhledává informace, efektivně s nimi pracuje, kriticky je vyhodnocuje, odpovědně a vhodně uplatňuje

Vztah k průřezovým tématům:

Předmět kapitoly z chirurgie přispívá k rozvoji témat:

- **ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE** – žák získává znalosti a kompetence k úspěšnému uplatnění se na trhu práce, žák je veden k uvědomění si zodpovědnosti za vlastní život, žák se orientuje v možnostech kontinuálního vzdělávání v oboru, je motivován k aktivnímu pracovnímu životu
- **ČLOVĚK A ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ** – žák si uvědomí vztah mezi životním prostředím, životním stylem a zdravím jedince a společnosti, žák si osvojí zásady zdravého životního stylu a vědomí odpovědnosti za své zdraví
- **OBČAN V DEMOKRATICKÉ SPOLEČNOSTI** – žák má vhodnou míru sebevědomí, sebeodpovědnosti a schopnosti morálního úsudku

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

3. ročník

1 hodina týdně

<i>Výsledky vzdělávání a kompetence žák</i>	<i>Učivo</i>	<i>Hod dotace</i>
	Obecná chirurgie	
<ul style="list-style-type: none">– stručně charakterizuje úroveň a vývoj chirurgie v jednotlivých historických obdobích– vyjmenuje důležité mezníky v rozvoji moderní chirurgie, vysvětlí jejich význam pro další rozvoj oboru– rozliší a uvede příklady základních léčebných postupů	1. Úvod do oboru <ul style="list-style-type: none">– pojem chirurgie, historie a rozvoj oboru– principy chirurgické léčby: léčba konzervativní a radikální– operační techniky	1
<ul style="list-style-type: none">– vlastními slovy objasní podstatu vybraných vyšetřovacích metod významných pro chirurgickou diagnostiku (RTG, CT, MR, SONO, SCINTI, dg. excize)– uvede příklad využití vybraných metod v chirurgické diagnostice.	2. Vyšetřovací metody v chirurgii <ul style="list-style-type: none">– druhy a indikace vyšetřovacích metod <p>/fyzikální vyš. metody viz klinická propedeutika a ošetřovatelství 2. roč., endoskopické vyšetřovací metody viz ošetřovatelství 3. ročník/</p>	1
<ul style="list-style-type: none">– popíše standardní schéma operačního traktu, odůvodní jeho členění– vyjmenuje základní vybavení operačního sálu a jeho využití– vyjmenuje členy operačního týmu– orientuje se v operačním programu– chápe důležitost a analogii předoperační přípravy a pooperační péče– vysvětlí příčiny pooperačních komplikací	3. Operační blok <ul style="list-style-type: none">– operační sál, druhy, jeho zařízení– organizace práce na operačním sále, operační skupina- předoperační a pooperační péče,- poop.kompl.	6
<ul style="list-style-type: none">– rozliší a stručně specifikuje druhy anestezie (místní, svodná, celková)– vyjmenuje základní složky (anestezie, analgezie, myorelaxace) k jednotlivým složkám anestezie uvede příklady farmakvysvětlí význam její pro chir.	4. Anestezie <ul style="list-style-type: none">– účel a druhy anestezie– základní anestetika	2

	Speciální chirurgie	
<ul style="list-style-type: none"> – vyjmenuje vybraná poranění lebky (zlomeniny) – rozlišuje základní stupně poranění mozku na základě znalosti příznaků, uvede možnosti léčby – vyjmenuje vybraná poranění páteře a míchy, popíše příznaky a možné následky, uvede možnosti léčby 	<p>1. Chirurgie hlavy a páteře</p> <ul style="list-style-type: none"> – poranění lebky a mozku, TU – poranění páteře a míchy, TU <p>/primární ošetření viz první pomoc 2 ročník/</p>	4
<ul style="list-style-type: none"> – orientuje se v anatomii a fyziologii štítné žlázy – uvede příklady onemocnění štítné žlázy a možnosti chirurgické léčby – vysvětlí pojmy tracheotomie/tracheostomie, uvede důvody indikace 	<p>2. Chirurgie krku</p> <ul style="list-style-type: none"> - onemocnění štítné žlázy - tracheotomie/tracheostomie 	3
<ul style="list-style-type: none"> – orientuje se v anatomii a fyziologii hrudníku – vyjmenuje a charakterizuje vybraná onemocnění hrudní stěny a plic, stručně objasní patofyziologii vzniku, odvodí příznaky i možné komplikace – uvede možnosti diagnostiky, objasní podstatu léčebných postupů 	<p>3. Chirurgie hrudníku</p> <ul style="list-style-type: none"> - VVV, záněty, úrazy TU, vyš. metody, op. techniky 	7
<ul style="list-style-type: none"> – orientuje se v anatomii a fyziologii prsní žlázy a jícnu žlázy – uvede příklady onemocnění a možnosti chirurgické léčby – vysvětlí pojmy ablace, aktinoterapie, atrezie, 	<p>4. Chirurgie prsní žlázy a jícnu -</p> <ul style="list-style-type: none"> záněty, úrazy, TU, vyš. metody, op. techniky 	2
<ul style="list-style-type: none"> – uvede klady a zápory jednotlivých operačních přístupů – pojmenuje a na model zakreslí vybrané laparotomické přístupy, uvede příklady jejich využití – jednoduše vysvětlí mechanismus vzniku a podstatu chirurgické léčby 	<p>5. Chirurgie břicha</p> <ul style="list-style-type: none"> – operační přístupy v břišní chirurgii (laparotomický, laparoskopický), druhy laparotomií 	4

Rozpis učiva a výsledků vzdělávání:

4. ročník

2 hodina týdně

<i>Výsledky vzdělávání a kompetence žák</i>	<i>Učivo</i>	<i>hodinová dotace</i>
<ul style="list-style-type: none">– definuje pojem kýla, nakreslí kýlní vak ve vztahu k jednotlivým vrstvám břišní stěny– vyjmenuje vybrané druhy kýl včetně odborné terminologie, jednoduše vysvětlí mechanismus vzniku a podstatu chirurgické léčby– orientuje se v anatomii a fyziologii GIT, užívá odbornou terminologii– uvede příklady onemocnění žlučníku a žlučových cest (cholelitiázis, choledocholitiázis), jejich příznaky, komplikace, možnosti diagnostiky a chirurgické léčby– uvede příklady onemocnění žaludku a duodena (vředová choroba gastroduodenální, karcinom žaludku), uvede příčiny, rozliší základní příznaky a příznaky komplikací, uvede možnosti diagnostiky a chirurgické léčby– uvede příklady onemocnění střev (Crohnova choroba, ulcerózní proktokolitida, divertikulóza, polypóza, kolorektální karcinom), rozdělí uvedená onemocnění na zánětlivá a nezánětlivá, vyjmenuje příznaky a komplikace, uvede možnosti diagnostiky a chirurgické léčby– definuje pojem náhlá příhoda břišní, rozlišuje základní druhy NPB (zánětlivé, krvácivé, ileózní), uvede příklady, příznaky, možnosti léčby, zdůvodní urgentnost stavu	<p>1. Chirurgie břicha</p> <ul style="list-style-type: none">– vybraná onemocnění stěny břišní, principy chirurgické léčby– kýly– náhlé příhody břišní, jejich léčba.– vybraná onemocnění žaludku a duodena principy chirurgické– vybraná onemocnění jater žlučníku a žlučových cest, pankreasu, principy chirurgické léčby– vybraná onemocnění tenkého, tlustého střeva a konečníku, principy chirurgické léčby	24

<p>příznaky</p> <ul style="list-style-type: none"> – uvede a stručně vysvětlí klasické i endoskopické léčebné postupy 		
<ul style="list-style-type: none"> – definuje pojem transplantace a vybrané související pojmy (autotransplantace, alotransplantace, xenotransplantace) – orientuje se v možnostech transplantační léčby – vyjmenuje a svými slovy stručně objasní vybrané body transplantačního zákona, které vymezují podmínky, předpoklady a organizaci odběru a příjmu orgánů 	<p>6. Transplantace</p> <ul style="list-style-type: none"> – základní podmínky a předpoklady odběru a přijetí orgánů , základní indikace, problematika nejčastějších transplantací (ledviny, játra, srdce, plíce, slinivka břišní) 	4
<ul style="list-style-type: none"> – orientuje se v anatomii a fyziologii srdce a oběhového systému – vyjmenuje a charakterizuje vybrané vrozené srdeční vady a objasní podstatu léčebných postupů – vyjmenuje a charakterizuje vybrané získané srdeční vady a objasní podstatu léčebných postupů 	<p>7. Kardiologie</p> <ul style="list-style-type: none"> – vybrané vrozené srdeční vady , jejich chirurgická léčba – vybrané získané srdeční vady, jejich chirurgická léčba 	4

Hodiny neuvedené v tabulce využity na opakování a shrnutí učiva.